

Pesach Blog deel 1 **The Pesach experience**

Deze dag moet voor u een gedenkdag worden. U moet hem vieren als een feest voor de HEERE. U moet hem vieren als een eeuwige verordening, al uw generaties door. Zeven dagen moet u ongezuurde broden eten. Meteen op de eerste dag moet u het zuurdeeg uit uw huizen wegdoen, want ieder die iets gezuurds eet, van de eerste tot de zevende dag, die persoon moet uit Israël worden uitgeroeid (Exodus 12:14-15)

Pesach the beginning

Over de hele wereld viert ons volk de seder maaltijd op de 14e (en soms ook op de 15e) van de maand Nissan. De sedermaaltijd is het startschot voor het zeven dagen durende Chag haMazot (feest van ongezuurde broden). Deze Chag is één van de drie pelgrimsfeesten en wordt beschreven in de Torah, Mishnah, Talmoed, de werken van Flavius Josephus en in de Besorah (Evangelie). Het bijzondere is dat ondanks dat de Beit Mikdash vernietigd is de Bijbelse feesten van Hashem nog steeds door het ons volk wordt onderhouden en gevierd. In deze drie delige blogserie gaan wij kijken naar het verleden, het heden en de toekomst. Vandaag kijken wij naar het verleden; pesach the beginning.

Ha'layla ha'ze

De zon ging onder; de nacht brak aan. Hashem had tegen Moshe gezegd dat hij het volk Israël de instructie moest geven om zich voor deze nacht klaar te maken. Het was niet zomaar een nacht, 'ha'layla ha'ze'. Nee het was de nacht van de grote bevrijding! God had negen plagen over Mitzrayim (Egypte) gezonden om daarmee de Pharao tot erkenning te laten brengen dat Hij de enige waarachtige God is. Daarnaast waren ook de plagen bedoeld om Israël dezelfde erkenning bij te brengen, daar zij generatie op generatie als slaven in een land van afgoderij dienden. Mitzrayim, betekent 'vernauwing' in de context van een natuurlijke vernauwing als een kanaal. Daarnaast staat het woord ook in verbintenis met het woord voor 'bevalling'. De rabbijnen zien dan ook dat in het slechte afgodische Egypte Israël werd geboren. Hierbij leggen kabbalisten de link met de nefesh (ziel) die vanuit zijn rustplaats bij Hashem zijn plaats moet verlaten en 'geboren' wordt in de wereld. De geboorte van Israël vond plaats in die nacht in de maand Nissan, de maand waarover Hashem zegt dat dit de eerste der maanden is (Ex. 12:1). De maand Nissan is de eerste der maanden voor de Religieuze kalender daar Israël in die maand tot wedergeboorte kwam. Het Jodendom kent meerdere 'nieuwjaarsfeesten' zoals Toe B'shvat, nieuw jaar voor de bomen en Rosh Hashanah, nieuw jaar van de aarde en de mensheid.

Het Pesachlam

“Spreek tot heel de gemeenschap van Israël: Op de tiende dag van deze maand moet ieder voor zich een lam per familie nemen, een lam per gezin”(Ex 12:3). Hashem gaf Moshe mitzvot om een lam te nemen als korban(offer). Het volk moest het lam tegen het vallen van de avond op de 14^e Nissan slachten. Het bloed van het lam werd gesmeerd aan de deurposten van de huizen van de kinderen van Israël. Volgens overleveringen werd dit lam aan de deuren aan een kruis gehangen en vervolgens open gesneden. Wij lezen in de Torah dat ook de Ger(vreemdeling) in deze gebeurtenis meeding, door eerst de Brit Milah(besnijdenis) te ondergaan om vervolgens ook het Pascha te onderhouden. Hashem zei hierover dat voor allen één Torah geldt(Ex 12:48-49). De uittocht die stond te wachten was dus in eerste instantie de uittocht voor het volk Israël, maar ook voor vreemdelingen die zich wilden voegen aan het volk. Deze uittocht uit het slavenhuis van afgoderij was enkel mogelijk als het bloed op de deurposten zichtbaar was. Het lam moest geheel op het vuur terecht komen om opgegeten te worden en de mogelijke resten uiteindelijk te verbranden. “En zo moet u het eten: uw middel omgord, uw schoenen aan uw voeten en uw staf in uw hand. U moet het met haast eten, het is Pesach voor de HEERE”(Ex 12:11). Want in die nacht kwam de Engel van Hashem langs alle deuren in het land Mitzrayim om de eerstgeborene te doden. Echter bij de huizen waarvan er bloed aan de deurposten gesmeerd was ging de dood voorbij. Dit ‘passeren’ of ‘overslaan’ is het Hebreeuwse woord ‘Pesach’. Interessant is dat het Aramese woord Tale zowel ‘lam’ als ‘dienstknecht’ kan betekenen wat ons automatisch doet denken aan Yeshayahu 53, de profetie van de lijdende dienstknecht. Tale(het lam) is ook het hoofd sterrenbeeld in de maand Nissan in de Mazzaroth. Opmerkelijk is dat in deze maand het sterrenbeeld Moznayim(weegschaal), wat staat voor het oordeel niet zichtbaar is aan de sterrenhemel. Door het bloed van het lam werd het oordeel voor Israël weggenomen en kwam er verlossing voor in de plaats. Tegelijkertijd was het lam voor Israël tot bevrijding, maar voor Mitzrayim tot oordeel. Het is bijzonder dat God in Zijn grootheid alle sterren een naam en betekenis geeft ter ere van Zijn grootheid en tot teken voor Zijn tijd die komende is.

De grote schoonmaak

Naast het Pesachoffer wat moest worden gebracht moest het volk Israël ook alle chamets (zuurdesem) uit hun huis halen om vervolgens zeven dagen lang ongezuurd brood te eten(Ex 12:15,19). Dit ongezuurde brood wordt Matzes genoemd. Vandaag zien wij nog steeds dat de vrouw des huizes nadat het huis is schoon gemaakt met een kaars in haar hand het huis afspeurd om chamets te vinden. Al het chamets, zelfs de kleinste kruimels wordt uit het huis geplaats om uiteindelijk voor de grote nacht begint te verbranden. Dit alles zoals het volk Israël in Egypte ook heeft gedaan.

We zien dat Shaul dit gebruik ook onderhield en de gelovigen in Korinthe opriep om hetzelfde principe toe te passen. ‘Uw roem deugt niet. Weet u niet, dat een weinig zuurdesem het gehele desem zuur maakt? Doet het oude zuurdesem weg, opdat u een vers desem zal zijn; u bent immers ongezuurd. Want ook ons pesachlam is geslacht: Messiach. Laten wij derhalve feest vieren, niet met oud zuurdeeg, noch met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurde brood van reinheid en waarheid’(Kor: 5:6-8).

Chamets vs Matzah

Shaul riep dus de gelovigen in Korinthe op om ook het Pesachfeest te vieren, maar hierbij diende men wel eerst een tastbare handeling uit te voeren om uiteindelijk een geestelijke verandering te bewerkstellen. Binnen het Joods denken staat het zuurdesem dan ook voor de jetser hara(de kwade tong, afgunst en hoogmoed). Het gist doet het brood rijzen, zoals de slechte hoogmoedige mens zich ook opblaast. Het ongezuurde desem staat voor de jetser tov(de innerlijke mens die zich aan God hecht). Het woord voor ‘brood’ in het Hebreeuws is ‘lechem’ en heeft dezelfde stamletters als het woord ‘lachim’ wat ‘oorlog’ betekent. Het ongezuurde desem in ons binnenste dient altijd in strijd te zijn met het zuurdesem.

Toch staan de tegenovergestelde woorden 'chamets'(zuurdesem) en 'matsah'(ongezuurd desem) gramaticaal gezien heel dicht bij elkaar. Beide woorden hebben namelijk twee van de drie medeklinkers gemeen, de mem en de tsade. Het verschil zit hem in twee letters, namelijk de letter chet(n) bij 'chamets' en de letter heh(ה) bij 'matsah'. De letter chet van chamets staat voor het Hebreeuwse woord voor zonde 'chata'. De letter heh van 'matsah' betekent in het Hebreeuws raam en heeft verbintenis met het Hebreeuwse woord 'mitzvot'(gebod) daar beide woorden dezelfde letters hebben. De letter chet en heh lijken sprekend op elkaar, maar het enige verschil is de geslotenheid in de letter chet en de opening in de letter heh. Door de zonde zit je in de chamets gevangen, maar door te gehoorzamen aan de Mitzvot en Torah van Hashem kan men door het raam van de matsah van zonde bevrijd worden. Zoals er een klein verschil tussen deze twee letters zit zo kan een kleine verandering voldoende zijn voor de mens om zich te veranderen van slechtheid naar reinheid. Israël diende in Mitzrayim eerst tastbaar de slechtheid uit hun huis te plaatsen zodat zij uiteindelijk werkelijk bevrijd konden worden uit het slavenhuis van zonde.

De grote verlossing

Echter bevat de bevrijding een veel groter schouwspel dan zo op het eerste ogenblik lijkt. De Ramchal legt uit dat het lijden van Israël in Mitzrayim niet enkel diende voor de voorbereiding op het ontvangen van de Torah, maar voor Tikkoen(herstel) van de wereld van de zonde van Adam. Adams zonde zorgde voor een blokkade voor Hashems Shechina(aanwezigheid). Israël moest het verlangen krijgen om te worden verlost en de aanwezigheid van Hashem in de ziel te ervaren. Aan het eind van Israëls sluimering, nadat zij zich ontwaakte en het uitschreeuwden naar God gaf Hij gehoor. Op dat moment kon de schade worden herstelt en bracht God verlossing. Het volk diende klaar te zijn voor Zijn Shechina en zo zal dat ook gebeuren bij de wederkomst van Messiach. Zoals de rabbijnen in de Talmoad Numeri Rabbah 11 schreven: "Mijn geliefde is als een gazelle', zoals de gazelle verschijnt en weer verdwijnt, zo verscheen ook de eerste verlosser(Moshe) en verdween. R. Berekiah, in de naam van R. Levi zei: zoals de eerste verlosser was, zo zal de laatste verlosser zijn. De eerste verlosser was Moshe, die verscheen aan hen en vervolgens weer verdween... De laatste verlosser zal ook verschijnen om vervolgens te verdwijnen... Want hij zal verdwijnen voor hun aangezicht en zal vervolgens weer aan hen verschijnen..." Moshe kwam om vervolgens te verdwijnen zo ook de Messiach die verscheen om vervolgens weer te verdwijnen om uiteindelijk weer te verschijnen. Bent u klaar voor deze tijd? Hoe zit het met uw reisticket uit Mitzrayim? Ben jij met koffer en al vertrokken uit jouw eigen Egypte of heb je nog een deel van het zuurdesem in je koffer zitten? Hoe zit het met jouw eigen Pesach experience?

פסח כשר ושמח

Chag Pesach Sameach

J. Brauckman

Chazan Beit Nitzachon